NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 149. 'S BOSCH. DINGSDAG, 13 DECEMBER 1831.

Pruissen.

BERLIJN, 5 *December.*

Z. M. de Keizer van Rusland heeft het doodvonnis, hetwelk tegen den adels-maarschalk in Volhynie, *Galowinski*, en den poolschen edelman *Pokrzewnicki* in het gouvernement Kiew, ter zake van het aandeel, hetwelk zij aan den poolschen opstand genomen hebben, was uitgesproken, veranderd in de straf van dwangarbeid, doch de verbeurd-verklaring hunner goederen bekrachtigd.

— De bevelhebber van het eerste pruissische armee-corps, de generaal v. *Kraft*, heeft den 28 november te Koningsberg eene proclamatie uitgevaardigd aan de op pruissisch gebied gevallene polsche soldaten en onder-officieren, ten einde hen, ten gevolge van de door Z. Maj. den Keizer van Rusland aan hen verleende amnistie, aan te sporen, ja te bevelen, om naar Polen terug te keeren. Hij kondigt hun aan, dat zij zich van den 10 december af aan, marschvaardig, moeten houden, en door weinige pruissche troepen naar de grenzen zullen geleid worden, alwaar zij reisgeld zullen bekomen, om naar hunne woningen terug te keeren.

— De bevelhebber van het 7de pruissische armee corps, de generaal v. *Thile*, heeft, bij gelegenheid van het aanstaande vertrek van genoemd corps uit de Rijn-provincie, aan de overheid en ingezetenen dezer stad zijnen dank betuigd voor de vriendschappelijke ontvangst, welke de onder zijn commando staande troepen van hen genoten hebben, en daarbij de goede verstandhouding geprezen, welke steeds tusschen de krijgslieden en de ingezetenen geheerscht heeft.

Engeland.

LONDEN, 6 *December.*

Heden heeft Z. M. in persoon de zitting van het parlement geopend, met eene aanspraak, waarin de volgende zinsneden voorkomen:

»Ik gevoel, dat het mijn pligt is, in de eerste plaats, de maatregelen, welke u zullen worden voorgedragen tot eene hervorming van het huis der gemeenten, aan uwe meest zorgvuldige overdenking aan te bevelen. Eene spoedige en voldoende beslissing van dit vraagpunt wordt dagelijks van meer dringend gewigt voor de zekerheid van den staat, en voor de tevredenheid en welvaart van mijn volk.

»Ik betreur diep de armoede, welke nog in vele streken van mijne staten heerscht, en voor welke het behoud van vrede, zoo wel binnen als buitenlands, onder den zegen der goddelijke Voorzienigheid, het beste en krachtigste geneesmiddel is. Ik houd mij verzekerd van uwe gezindheid, om geschikte middelen te werk te stellen, tot het wegnemen der oorzaken en het leenigen der gevolgen van het gebrek aan arbeid, welke veroorzaakt zijn door de belemmeringen van den handel en den bijkomenden stilstand der nijverheid; gij zult mij altijd bereid vinden, om tot dergelijke middelen mede te werken.

»In eenige deelen van Ierland is eene stelselmatige oppositie te werk gesteld tegen de betaling der tienden, en somtijds is zulks met bedroevende gebeurtenissen vergezeld gegaan: het zal een uwer eerste pligten zijn, te onderzoeken, of het niet mogelijk is, verbeteringen te maken in de wetten betrekkelijk deze aangelegenheid, waardoor de noodige bescherming aan de gevestigde Kerk verleend wordt, en gelijktijdig de tegenwoordige oorzaken tot klagten worden opgeheven. *Maar in deze en in elke andere zaak betrekkelyk Ierland, is het boven alles noodzakelyk, uit te zien naar de beste middelen, om den inwendigen vrede en orde te verzekeren*, aan welke alleen schijnt te ontbreken, om een land, hetwelk door de Voorzienigheid met zoo menigvuldige voorregten der natuur gezegend is, tot den hoogsten trap van voorspoed op te voeren.

»Het gedrag van het portugesche gouvernement, en de herhaalde beleedigingen, waaraan mijne onderdanen zijn blootgesteld geweest, hebben eene hernieuwing mijner staatkundige betrekkingen met dat koningrijk verminderd. De toestand van een land, dat zoo lang met dit rijk vereenigd is geweest door de banden der naauwste gemeenschap, moet noodzakelijkerwijze voor mij een voorwerp van het grootste belang wezen, en *de terugkomst van den oudsten tak van het doorluchtige huis van Braganza in Europa, en de gevaren eener beweerde troonsopvolging, zullen mijne meest wakende aandacht vorderen op gebeurtenissen, waarin niet alleen de veiligheid van Portugal, maar de algemeene belangen van Europa kunnen worden betrokken.*

»De schikking voor de afscheiding der Staten van Holland en België, welke ik u bij het sluiten der vorige zitting aankondigde, is gevolgd door een tractaat tusschen de vijf mogendheden en den Koning der Belgen, hetwelk ik gelast heb, dat aan u voorgelegd zoude worden, zoodra als de ratificatien zullen zijn uitgewisseld. Een gelijk tractaat is nog niet goedgekeurd door den *Koning der Nederlanden, maar ik vertrouw, dat de tijd niet verre af is, daarop die souvereine de noodzakelijkheid zal inzien, om de in staden tot eene schikking, waartoe de gevolmagtigden der vijf mogendheden eenstemmig hebben medegewerkt, en welke is opgesteld met de meest zorgvuldige en onpartijdige opmerkzaamheid op al de daarin betrokkene belangen.*

»In aanmerking nemende den toestand, waarin Europa over het algemeen verkeert, bezielen de vriendschappelijke verzekering, welke ik van vreemde Mogendheden ontvang, en de vereeniging, welke tusschen mij en mijne geallieerden bestaat, mij met eene *vaste hoop (a confident hope)*, dat de vrede niet zal verstoord worden.

Voorts, over de geweldenarijen sprekende, die te Bristol en elders hebben plaats gehad, vestigt Z. M. de aandacht van het parlement op de beste middelen, om dergelijke onlusten voor te komen, en ten slotte verklaart Z. M. (met dog hebbende op de toegenaamde staatkundige vereenigingen en andere dergelijke revolutionaire genootschappen) dat het zijn pligt is, dergelijke onwettige en met een geregeld bestuur onbestaanbare inrigtingen te beletten, en dat hij daartoe gewis niet te vergeefs de medewerking zijner getrouwe onderdanen zal inroepen.

Frankryk.

PARIJS, 6 *December.*

»Dags voor den intogt van den hertog van Orleans te Lyon, was de volgende proclamatie op de muren van Lyon aangeplakt.

»Lyonnezen,

»Geheel Frankrijk is ontroerd op het gerucht der wanorden, waarvan de stad Lyon het tooneel is geweest. Van alle kanten wordt het volmaakt herstel van het gezag der wetten met nadruk gevorderd; de nationale gardes des rijks hebben zich aangeboden om daartoe mede werken. Het leger, verontwaardigd over de behandeling, die brave soldaten hebben ondergaan in eenen ongelijken strijd, waarin zij de edele zaak der wettigheid verdedigden, heeft hen te hulp willen snellen. De natie heeft begreepen, dat er geene veiligheid voor de goede burgers meer bestaan zou, indien het geweld de plaats van het regt kon innemen.

»De wil des Konings, die steeds vaderlijk is, heeft zich dadelijk getoond om de algemeene verontwaardiging te staven en het belang des lands met dat van de stad Lyon overeen te brengen. Een prins, die u reeds dierbaar is, heeft nieuwe regten op uwe genegenheid willen verkrijgen, en verlangt, dat de algemeene verzoening onder zijn toezigt geschieden zou.

»Doch de zachtmoedigheid is niet de eenige eigenschap van de kroon, die over de wetten waakt; haar is ook de publieke magt toevertrouwd. De wensch der kamers, plegtig aan de voeten van den troon gebragt, en de doorluchtige woorden, die van den troon zijn afgedaald, hebben u doen zien, met welke eenstemmigheid de drie magten van den staat de onvermijdelijke noodzakelijkheid verklaard hebben om kracht aan de justitie te verzekeren.

»Dusdanig is de last, mij door den Koning opgedragen; ik kom onder u de souvereiniteit der wet herstellen. Ik verwacht de hulp van alle goede burgers tot dit vaderlandsch werk.

»Geene regeringloosheid meer! onderwerping aan de wetten! gehoorzaamheid aan het bestuur des Konings! en Z. K. H. de hertog van Orleans zal zijnen intogt binnen uwe muren doen.

»In het hoofdkwartier te Balmont, in de voorstad Vaise van Lyon, den 2 december 1831.

De maarschalk van Frankrijk, minister van oorlog,
hertog van Dalmatie.

— De prefect van Lyon heeft eenen brief geschreven aan den uitgever van het *Journal des Debats*, waarin hij zich beklaagt over de wijze, op welke de onlusten van Lyon zijn voorgedragen, en waaruit zoude blijken, dat, ten gevolge van de verkeerde maatregelen van de militaire overheid, de opstand veel ernstiger is geworden, dan men in den beginne konde bevroeden.

België.

BRUSSEL, 8 *December*.

De senaat heeft gisteren zitting gehouden. Het nieuw benoemde lid de heer *Engler* had de tot zijne toelating noodige stukken ingezonden en onder anderen zijne trouwcedel van 1792, in plaats van zijne doopcedel, die hij niet heeft. De heer *Vilain XIIII* bragt in, dat er over deze stukken nog niet te deliberen viel, aangezien de vergadering nog niet officieel van de verkiezing geinformeerd was. De president zou het proces-verbaal der verkiezing van den minister van binnenlandsche zaken verzoeken. Eenige ingekomene petitien werden naar de commissie verzonden.

Twee ingekomene, nog door de kamer der afgevaardigden behandelde wetten werden ter tafel gebragt; de eene loopt over den uitvoer van wapenen en de tweede over het opmaken der provinciale budjets.

De laatste dezer beide wetten werd zoo eenvoudig en zoo weinig stof tot deliberatien bevattende gevonden, dat dezelve, na drie malen gelezen te zijn, met eenparige stemmen werd aangenomen. De eerste wet, wegens den uitvoer van wapenen, werd, op voorstel van den president, in handen eener speciale commissie gesteld, worddende tot leden dier commissie benoemd, de heeren *Rouille*, *Vilain XIIII*, *Beyts*, *de Secus* en *Thorn*.

— De kolonel *Rodenbach* treedt heden in functie als plaatskommandant van Brussel.

— Het groote hoofdkwartier komt morgen binnen deze stad. De Koning zal alsdan revue over het regement kurassiers houden en aan hetzelve eenen standaard ter hand stellen.

— Men verzekert alhier, dat de door het hof van Oostenrijk aan deszelfs ambassadeur te Petersburg gezondene instructien strekken, om herstel van het poolsch gouvernement te vragen, zoo als het bij het congres te Weenen bepaald en gevestigd was.

— Door de kiezers van het district Brussel is de bankier *Engler* tot senateur verkoren, ter vervanging van den heer *la Coste*, die, zoo als men weet, voor deze benoeming bedankt had.

Van den 9.

De senaat heeft gisteren eene zitting gehouden. Het proces-verbaal van de verkiezing van den heer *Engler* was, volgens aankondiging van den president, nog niet bij hem ingekomen.

De heer *de Rouille* las een rapport der speciale commissie, belast met het nazien der door de kamer der afgevaardigden aangenomen wet op den uitvoer van wapenen en droeg een nieuw concept deswegens voor, daarna zijn de discussien, zoo over het door de andere kamer aangenomen als over het door de commissie verbeterde of liever veranderde concept begonnen, welke in die zitting niet afliepen maar heden zullen worden voortgezet.

Nederlanden.

'SHERTOGENBOSCH, 12 *December*.

Z. K. H. de veldmaarschalk prins van Oranje is eergisteren alhier met de koninklijke stoomjagt aangekomen. Hoogstdezelve is gisteren in den vroegen morgen naar Nijmegen vertrokken, doch was tegen den avond wederom alhier terug. Z. K. H. prins *Frederik* wordt heden verwacht.

— Door het Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, alhier gevestigd, zal heden namiddag eenen maaltijd worden gegeven, waarop HH. KK. HH. de prins van Oranje, als zwanenbroeder, en prins *Frederik* genoodigd zijn; zoo men verneemt zullen Hoogstdezelve dezen maaltijd bijwonen.

— HH. KK. HH. de prins en prinses *Albert* van Pruissen hebben laatstleden zaturdag de terugreis naar Berlijn aangenomen. Vrijdag is er familie-diné ten hove geweest.

— Bij besluit des Konings van den 6 dezer, is de vice admiraal *Gobius*, directeur en kommandant der marine in het hoofd-departement van de Schelde, gemagtigd, om, gedurende den tijd, dat hij met het opperbevel te Vlissingen zal zijn belast, deszelfs vlag aan boord van Zr. Ms. schip, *de Zeeuw*, te doen waaijen.

Voorts heeft het Z. M. behaagd, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 29 november jl., aan den schout-bij-nacht *Zievogel* het opperbevel aan den Helder op te dragen, terwijl de schout-bij-nacht *van der Straten*, met zijne divisie gewapende vaartuigen van de Kil naar de reede van Hellevoetsluis is afgezakt, om in de Goedereede en de monden van de Maas voorloopig het bevel te voeren.

— Z. M. heeft de 155ste loterij goedgekeurd, dezelve is in allen deele overeenkomstig aan de thans strekkende 154ste.

— Naar wij vernemen zijn er eergisteren van wege het ministerie van buitenlandsche zaken depeches naar de Hoven van Londen, Petersburg, Weenen en Berlijn gezonden. Men zegt dat deze depêches een formeel protest tegen de laatste protocollen bevatten. De verwerping zoude zich op *drie* punten gronden: 1°. de verdeeling der schuld; 2°. de zaak op onze binnenwateren; en 3°. de bepalingen omtrent Luxemburg. De regering schijnt alle hoop op eene of andere gunstige wijziging nog niet opgegeven te hebben.

— De processen-verbaal der afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal, omtrent de wet op het patentregt, zijn gedrukt en aan de leden rondgedeeld. Daaruit blijkt, dat de meerderheid der afdeelingen wel heeft willen erkennen, dat, om aan de onvermijdelijke behoefte van het oogenblik, in het algemeen belang, te voldoen, op alle klassen van ingezetenen meerdere lasten in het volgend jaar gelegd zullen worden, en dat de billijkheid er voor pleit, dat ook de nijverheid met de vermeerdering der patenten daarin te doen deelen.

Bedenkelijk komt het evenwel enige afdeelingen voor, in de tegenwoordige omstandigheden, bij het kwijnen en stilstaan van zoo vele neringen, vooral op de patenten van minder bedrag, zulk eene groote vermeerdering te vestigen, als de terugroeping der wet van 1819 omtrent dit onderwerp. Sommigen kwam het verkieselijk voor eene matige verhooging op de patenten te vestigen, door vermeerdering der opcenten, volgens de tarieven der wetten van 1823.

— Uit 's Gravenhage wordt den 9 dezer gemeld:

De tweede kamer der staten-generaal zal morgen eene openbare zitting houden, waarin, naar men verneemt, behalve een aantal verzoekschriften, ook een ontwerp van wet, van wege de regering zal inkomen. De afdeelingen dier kamer hebben nu geeindigd het onderzoek omtrent het ontwerp op het personeel en de patenten, waaromtrent vrij algemeen, wat den vorm daarvan aangaat, is aangemerkt, dat men duidelijker wetsbepalingen verlangde, dan de voorgedragene; de splitsing van dit ontwerp in twee gedeelten, en over ieder der daarin vervatte onderwerpen, afzonderlijke voordragten. Wat betreft de voorgestelde verhooging, van de belasting op het personeel, dezelve schijnen, om de bestaande omstandigheden, de goedkeuring der meerderheid te verwerven, hoezeer men tegen de voorgedragene wetsbepalingen nog vele aanmerkingen heeft in het midden gebragt. De te vinden grondslag op paarden en rundvee, door de regering voorgedragen, heeft veel tegenstand ontmoet, en men beschouwde dien als nadeelig voor den landbouw en der veefokkerij. Omtrent het personeel is even als het patent, in bedenking gegeven of het niet geschikter, doelmatiger en raadzamer ware, om, voor 1832, eene tijdelijke verhooging van opcenten daar te stellen, dan eene geheele nieuwe wet in te voeren, welker geheele omwerking, wat hare redactie betreft, voor 1 januarij aanstaande, bezwaarlijk zou kunnen plaats hebben. Om die reden stonden vele der behoud van de bestaande wetten voor, behoudens eenige weinige noodzakelijke veranderingen. Men meende, dat de binnenlandsche scheepvaart voor geene vermeerdering vatbaar was, daar deze tak van nijverheid door de afsluiting van België en andere oorzaken, reeds zoo veel lijd. Eindelijk is er nog algemeen geklaagd over de vreemdelingen, die des zomers, in ons rijk, hunne goederen en koopwaren komen uitventen, geene schatting noch militie-pligten te vervullen hebben, en geene openbare lasten dragen. Men verlangde dienvolgens de vierdubbele verhooging hunner aanslagen in het patent-regt, te meer, daar, bij eene schikking met België, het getal dezer personen, aanmerkelijk zou vermeerderen.

— Men verneemt, dat de eerste kamer spoedig zal vergaderen.

— Het corps jagers, dat onder bevel van den kolonel *Cleerens* zal opgerigt worden, zal in de stad Thiel worden georganiseerd.

— Nabij Burght hebben de belgische troepen eene schuit met 150 zakken tarwe, 3 tonnen bier en twee kagchels, voor de Citadel bestemd, aangehouden.

— Den 20 november had men te Neuchatel in Zwitserland eene vrij sterke aardbeving bespeurd.

— De hoogeerwaardigen heer *Alexander Paterson*, bisschop van Cijbestrow, vicarius apostolick van Edinburg, is in den ouderdom van 66 jaren, op den 30 october, overleden. Z. H. E. was door zijne bekwaamheden, en ijver voor de belangen der roomsch-katholijken in Schotland beroemd en algemeen geacht.

Vervolg der Nota, behoorende tot de Protocol n°. 44.

(Zie ons vorig nommer.)

Holland zal niet dulden, dat België de hand uitsteke naar een grondgebied, dat met het zweet en bloed zijner nijvere ingezetenen besproeid is; en wat de grenzen betreft, binnen welke dat grondgebied besloten is, indien het magtige huis van Oostenrijk, hetwelk vroeger het welzijn zijner onderdanen in Vlaanderen en Brabant zoo volijverig ter harte nam, dezelve heeft kunnen voor lief nemen, dan zullen dezelve ongetwijfeld, in het oog der vijf Hoven, wel zoo voldoende getrokken zijn, dat ook België zich daarmede kunne vergenoegen.

Tot op het punt waar de lijn van aanraking begint, zijn deze grenzen kortelijk, maar naauwkeurig, omschreven in de bijlage A gevoegd bij het antwoord der ondergeteekenden van den 5 september. Wat die lijn van aanraking betreft, welke de ondergeteekenden hebben voorgesteld, het is hun geenzins ont-

gaan, dat zij, om de vrije gemeenschap te bewerken met Maastricht, — eene vesting, door prins *Frederik Hendrik* veroverd, en bij art. III van het vredes-verdag van Munster aan het gemeenebest, en alleen aan het gemeenebest, afgestaan — een grooter gedeelte van grondgebied gevraagd hebben, dan het gemeenebest in Limburg bezat; maar zij hebben gemeend daarop aanspraak te mogen maken, vermits de provincie Luik en de tien kantons aardrijkskundig bij België gevoegd zijn; eene bijvoeging, die, wat de provincie Luik betreft, gelijktijdig met de oprigting van het koningrijk, en, wat de tien kantons aangaat, na die oprigting, heeft plaats gehad, en aan Holland op het tijdstip van de ontbinding der vereeniging, een onbetwistbaar regt van deeling geeft.

2°. *Over de beschikkingen nopens het groot hertogdom Luxemburg.*

De ondergeteekenden zouden meenen de stellige en uitdrukkelijke verklaringen der vijf Hoven, met opzigt tot de regten van het huis van Nassau en van het duitsche bondgenootschap op het groot-hertogdom Luxemburg, die, hetzij in de meiste der protocollen, hetzij in de nota Hunner Excellentien van den 7 junij vervat zijn, wezenlijk aan te randen, indien zij in goeden ernst voorstellen wilden wikken en wegen, waarvan de onvoegzaamheid blijkbaar is. Want de ondergeteekenden zullen zich slechts veroorloven te doen opmerken, dat familie-schikkingen, waarbij voorloopige schadevergoedingen worden vastgesteld, geen het minste regt aan derden geven, om daarop eigendunkelijk berekeningen te bouwen, of om deze in de plaats te stellen van ongrondige hoogere werkelijke inkomsten. Laatstelijk heeft de Koning, door het 8ste protocol van de wenschen der vijf Mogendheden onderrigt, en altijd geneigd om in al wat billijk en regtmatig is tot bevordering van den vrede mede te werken, aan de bondsvergadering te Frankfort eene stem doen uitbrengen, overeenkomstig met die van Oostenrijk en Pruissen; doch vermits het hier zijne meest regtstreeksche belangen en die zijner doorluchtige verwanten geld, heeft Zijne Majesteit niet geaarzeld openlijk en plegtig zijn voornemen aan den dag te leggen van in geenerlei afstand ten aanzien des groothertogdoms te zullen treden, dan tegen volledige vergoedingen in grondgebied.

Ieder ander voorstel aldus reeds vooraf als onaannemelijk van de hand gewezen zijnde, houden zich de ondergeteekenden verzekerd, dat die, welke de conferentie hun zal doen toekomen, van zoodanigen aard zullen zijn, dat zij onder de oogen van Zijne Majesteit zullen kunnen gebragt worden.

3°. *Verdeeling der schulden.*

Bij het onderzoek van dit gewigtige vraagstuk doet zich een onbetwistbaar beginsel op, welks toepassing vele misvattingen en afgetrokkene redeneringen zal afsnijden, namelijk, dat, op het oogenblik der scheiding, de twee partijen uiteen gaan met hetgeen zij in de gemeenschap hebben ingebragt, en dat zij in eene billijke verhouding (bij voorbeeld naar gelang der bevolking) de schulden verdeelen, welke gezamenlijk gemaakt zijn. — Te dezen opzigte in kleinere bijzonderheden te willen treden; een bestuur van vijftien jaren, als te willen ontleden; te onderzoeken, wat al of niet wettig schijnt, en zulks ten aanzien van handelingen, die door de vrije raadpleging en stem van de afgevaardigden des volks haar beslag hebben erlangd, zulks was het najagen van een onbereikbaar doel; het zoude aandruischen tegen alle denkbeeld van eenen vertegenwoordigenden regeringsvorm, en, in één woord, alle begrootingen en alle administratieve en financiële maatregelen, waarnaar gedurende vijftien jaren, de staatshuishouding van het koningrijk beheerd is geworden, aan een nieuw onderzoek onderwerpen. — Terwijl zij deze overwegingen te berde brengen, achtten de ondergeteekenden zich gelukkig geheel Europa als getuige te kunnen inroepen voor de verwonderlijke welvaart, welke de zuidelijke gewesten tot op het oogenblik van den opstand genoten hebben; daaruit het besluit afleidende, dat die gewesten een ruim aandeel hebben gehad in de onvermoeide zorgen van de regering tot vermeerdering van hunnen bloei en voorspoed.

Eene verevening is ongetwijfeld noodzakelijk; de conferentie en de Koning hebben gelijkelijk de behoefte daaraan erkend, en reeds sedert de maand mei was door Zijne Majesteit eene commissie benoemd geworden, om zich, gezamenlijk met belgische commissarissen, met dat gewigtig werk bezig te houden. Indien de Belgen ten aanzien van eenige punten, in het ontwerp aangewezen, in hunne belangen nadeel mogten lijden, dan ligt de schuld daarvan geenszins aan Holland, hetwelk te zeer op orde en regelmatigheid gesteld is, dan dat het niet het tijdstip van de aanzuivering der rekeningen en van de verevening van alle regtmatige, zoo algemeene als bijzondere, schuldvorderingen, zoo veel slechts immer mogelijk, zoude wenschen te verhaasten. Doch het belgisch ontwerp neemt een diep stilzwijgen in acht ten aanzien van de onmisbare maatregelen, om tot deze gewigtige uitkomst te geraken, die de conferentie gestadig beoogd heeft, en die daarin bestaan zouden, dat of België, tot den afloop der verevening toe, in het betalen van eene maandelijksche (reeds aan eene nadere verevening onderworpene) som toestemde, ten einde hiedoor, van den eersten november 1830 af, deszelfs vermoedelijk aandeel in de lasten te dekken, welke de acht artikelen van Londen aan de koninklijke schatkist hadden opgelegd; — of wel dat men nopens eene som in eens overeen kwam, door welker betaling België met Holland geheel zoude hebben afgerekend, zonder dat uit de verevening, die in allen gevalle onvermijdelijk is, eenige zwaardere verpligtingen ten laste van dat land zouden kunnen voortspruiten.

Bij deze gelegenheid achten de ondergeteekenden zich verpligt, HH. Excell. op nieuw daarop te doen letten, dat zij, in de raming der sommen, die door België verschuldigd zijn, niet alleen de schulden van belgischen oorsprong begrijpen, en de zoodanigen, welke gezamenlijk zijn aangegaan; maar bovendien, volgens de beginselen der billijkheid, door de vijf Hoven in het 12de protocol vastgesteld, «de schulden, welke alleen »ten gevolge der vereeniging ten laste van Holland gekomen »zijn: en voorts de waarde der opofferingen, welke Holland »gedaan heeft om die vereeniging te erlangen.»

Art. 17 spreekt van de verdeeling der vloot. Deze en alle soortgelijke vorderingen zijn onaannemelijk, als strijdende met het beginsel, dat, bij het scheiden der gemeenschap ieder terug neemt, wat hij ingebragt heeft. België heeft, gedurende vijftien jaren, zijn aandeel genoten in de voordeelen uit de leveringen voor de vloot, zoo ter zake der benoodigdheden tot aanbouw, als van uitrusting en kleeding voortvloeijende; deszelfs handel is zoo wel in de zeeën van Europa, als in die van Indië, met de grootste waakzaamheid beschermd geworden. De vloot heeft hare verpligting ten deze vervuld; zij is tot hare oorspronkelijke bestemming teruggekeerd.

Nopens het laatste artikel zal het antwoord der ondergeteekenden kort zijn: dat zij, die zich over de onheilen, waarop dit artikel doelt, te beklagen hebben, zich tot de onvoorzigtige lieden wenden, welke die onheilen berokkend hebben. Holland is hun niets verschuldigd.

Terwijl de ondergeteekenden verwijzen naar de kantteekeningen, door hen gesteld op het ontwerp, hetwelk zij de eer hebben terug te zenden, achten zij hunne taak voleindigd, en beijveren zich hunnen wensch aan den dag te leggen, dat HH. Excell. weldra de vruchten mogen plukken van derzelver welwillende zorgen, en spoedig er toe mogen geraken, om met de ondergeteekenden dat bepaald verdrag tot stand te brengen, hetwelk vrede en rust op zoo vele stormen moet doen volgen.

Wij hebben de eer, enz.

(Get) *R. H. Falck, H. van Zuylen van Nyevelt.*

AANMERKINGEN der gevolmagtigden van Z. M. den Koning der Nederlanden, betrekkelyk het «Verdrag tus»schen België en Holland, tot uitvoering der voorloo»pige Vredes-Artikelen, *die door de conferentie den* 26 *juny* 1831 *vastgesteld, en door het belgische congres den* 9 *july aangenomen zyn.*»

Aanm. Daar Holland geweigerd heeft in de voorloopige vredesartikelen toe te stemmen, verklaart het zich tegen alle de gevolgtrekkingen daaruit, die voor hetzelve nadeelig zouden zijn.

1°. *Grenzen tusschen België en Holland.*

Art. 1. «De grenslijn tusschen België en Holland wordt op de navolgende wijze vastgesteld:

»Zij begint aan den zee-arm het *Zwyn*, loopt voort langs de *Geule*, den *Braakman* en het *Sas-Gat*, tot aan *Sas van Gent*; van daar volgt zij de tegenwoordige grenzen van het zoogenaamde Zeeuwsch-Vlaanderen en van Noord-Braband tot aan Megel. Van deze plaats af zal eene lijn getrokken worden, die ten noorden van Venlo tot aan het pruissische grondgebied zal loopen.»

Aanm. Daar zoodoende Philippine, Sas van Gent en Sluis met derzelver omtrek, alsmede Venlo, aan de Belgen zouden verblijven, zoude hier het beginsel geschonden worden, dat Holland zich, bij het ophouden der gemeenschap, in geenen minderen staat van bezit moet bevinden, dan op het tijdstip der vereeniging.

Art. 2. «België doet afstand van den noordelijken uithoek der tegenwoordige provincie Limburg, te rekenen van de lijn af, die, in overeenkomst met het bepaalde in art. 1, getrokken zal worden, en het doet evenzeer afstand van alle steden, gemeenten en landstreken, die, binnen Noord Braband en Gelderland liggen ingesloten, en in 1790 niet aan het gemeenebest der Vereenigde Nederlanden toebehoorden, met name van Huizen, Malburg, de Lijmers met de stad Zevenaar, het dorp Oeffelt, Boxmeer, Ravestein, Megen en Gemert.

Aanm. Dat België van den noordelijken uithoek der tegenwoordige provincie Limburg afstand doet, daartegen valt niets te zeggen, maar Holland mag niet toegeven, dat eerstgenoemd land afstand kan doen van ingeslotene landstreken, die uit geenerlei hoofde aan België hebben toebehoord, maar waarvan integendeel Holland met *dominium utile* aangekocht, of de leenregten afgekocht heeft, door op bezwarende voorwaarden, hetzij met Frankrijk, hetzij met Pruissen, hetzij met den keurvorst van de Palts

overeenkomsten te sluiten: overeenkomsten, die in de categorie van *res inter alios acta* vallen. Deze vermelding der ingesloten landstreken is haarblijkelijk een gevolg van de dwaling, dat het noemen van het jaar 1790 beschouwd moest worden, niet als eene bloote aanwijzing der grenzen, maar als al de eigendomsrechten op dat tijdstip bestonden, weder doende herleven. Indien het noemen van dat jaar die beteekenis moest hebben, dan zoude Holland met grond dadelijk zijn regt tot het sluiten der Schelde weder kunnen uitoefenen.

(Vervolg in een volgend nommer.)

EEN WOORD OVER COURANTEN STIJL.

Verbasteren wij, oud Nederlanders, in onze goede zeden? Dit zou men bij het lezen van sommige dagbladen moeten gelooven. Zijn het *decorum*, de *urbanitas*, het zoo genaamde fatsoenlijke, geheel overboord in couranten? Neen, juist het tegendeel. Is men in zijn eigen huis, spreekt men met gesloten deuren, dan is het te vergeven, wanneer men een grof woord in zijn last, doch in publieke nieuwspapieren, die de geheele wereld doorreizen, overal in het openbaar gelezen en gecommentariseerd worden, de voorgeschreven regels voorbij te gaan, dat is, waarlijk, geen teeken van fijne beschaving. Gewis zijn er geene bladen, zoo bevig en stout als de *Engelsche John Bull*, de *Fransche Kaper* (*le Corsaire*) en de *Figaro*, en in geene vindt men die menigvuldige grove woorden, welke men in onze dagbladen ontmoet. Slechts een opregte hollandsche vloek ontbreekt er dan om den stijl te volmaken. In Brasilien, waar de *civiliteit* hoog gevorderd is, daar is het zelfs smaak, alles wat de driften iemand in het hoofd jagen, in de dagbladen te schrijven; zoo doet de eene buurman van de anderen drukken: «indien de heer *P.* zijne goot niet schoon laat vegen, zal men hem het stinkend water in huis werpen.— Mijnheer *A.* heeft alweder een nieuwen rok aan en hij heeft zijnen ouden nog niet betaald, enz.» Ieder een leest daar couranten, en de bedelaar aan de deur, heeft in de eene hand eene verschimmelde korst brood en in de andere een dagblad.— Maar in oud Nederland, wiens bewoners, te allen tijde zoo hebben uitgemunt in zedigheid, bedaardheid en zelfs in eene oostersche deftigheid, waar de burger zich tot regel maakt fatsoenlijk gekleed te gaan, te spreken en te handelen, is het voorwaar onbegrijpelijk. Laten wij het kind bij zijnen naam noemen, het is een verkeerd *idée* der vrijheid van de drukpers, men denkt, dat dezelve geen paal of perk heeft, dat men mag drukken wat men zich wel zou wachten iemand in het aangezigt te zeggen, uit vrees van de zware hand of het scherpe zwaard te zullen zien regtspreken.— Zoo ver is het gekomen, en van daar al dat getier, — geraas en schandaal, hetgeen men dagelijks in de dagbladen ziet.— Ware het niet te wenschen, dat men even zoo wellevend in de dagbladen van en tot elkanderen sprak, als in de particuliere zamenleving? Zou de uitwerking niet heilzamer voor de maatschappij en voor ieder in het bijzonder wezen? En bestond er een of ander geschil tusschen courantiers of particulieren, waarom dat niet even zoo als in gezelschappen, in het bijzonder afgedaan, in plaats van daarmede de geheele wereld te bemoeijelijken. Immers wat gaat het mij aan, of deze of gene courantier een kleine of groote *Esel*, een *Jesuit* of *Harpagnon* is. Verschillen de menschen in opinien, zoo zullen gewis de dagbladen ook in kleur verschillen. Alles komt slechts hierop neer, dat men schrijven mag zoo veel men wil en couranten drukken zoo groot als den engelschen Atlas, die een octavo boekdeel uitmaakt, echter gepast en bescheiden. — Zoo zullen wij oud Nederlanders dan steeds bij de geheele wereld, die ons kent, in de reputatie van wellevend, bedaard, en vooral van *fatsoenlijk* te zijn, blijven behouden.

A. B. C.

Aan mijnheer den Uitgever van den Noord-Brabander.

Autant il suffit d'être vrai pour avoir raison, d'être vrai pour convaincre.

Procès de Berlin. *Laluë.*
(Revue de Paris 1830.)

Mijnheer!

Ik ben, zoo veel ik mij kan herinneren, in de maand julij te 's Bosch, bij de debatten der zaak C. zekeren *Cornelis Teurlings*, van Tilburg, beklaagd van het uiten van honende en smadelijke uitdrukkingen jegens Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, bij eene revue op de heide aldaar, tegenwoordig geweest. Ook uit hoken ik, dat mijne verwondering ten hoogsten trap was gestegen over het scrupuleus onderzoek des voorzitters. Tienmaal kwamen de regters terug op de woorden, die men gehoord zou hebben, en nooit schenen dezelven te vreden te wezen. Zoekt men dan eenen schuldigen, dacht ik, waar er geen te vinden is! De heer en mr. *Maurits Cardeheyden*, pleitte gedurende bijna twee uren met zijn gewoon talent van welsprekendheid en beweerde dat niemand der getuigen het wel gehoord had, dat de getuigen niet overeenstemmend waren en dat er geen hoon en smaad voor Z. K. H. in woorden, al had de beklaagde dezelve gebezigd, waren te vinden. In eene volgende teregtzitting werd eerst uitspraak gedaan, en de regthank verklaarde, dat het niet gebleken was dat *Teurlings* zich aan het uiten van honende en smadelijke uitdrukkingen jegens Z. K. H. den prins *Frederik* der Nederlanden had schuldig gemaakt.— Denkt gij dat de vrijgesprokene op vrije voeten werd gesteld? Neen, het office appelleerde en de map bleef in hechtenis. Zoo ik gehoord heb, heeft men over de zaak bij hooge personen veel beweging gemaakt en gelijk het dikwijls gaat de regters van te veel toegevendheid beschuldigd. Te Middelburg is *Teurlings* een weinig tijds gelede[n] van dezelfde daad ook vrijgesproken. Nu staat men gehoel overgenomen en zal men de goedheid moeten hebben de aanmerkingen, die men dienaangaande zoo voorbarig en ongepast zich veroorloofd heeft, in te trekken; want de minister is overtuigd, dat terwijl de beklaagde ook in appel is vrijgesproken, een of ander gemeend man ongelijk moet hebben gehad... en de regthank van 's Hertogenbosch wel en te regt moet hebben gevonnisd.— Ja, mijnheer, zoo is het op de letter af. Onze regters van 's Hertogenbosch en Middelburg zijn braaf, eerlijk en onpartijdig: zij behoeven geene GRONDWETTIGE INAMOVIBILITEIT, *daarmee men zoo lang gewacht heeft*, om onafhankelijk te weten, zij zijn het, door de deugd van een character; zij zien niet om, zij minachten naar geene inblazingen. Zie daar dan ook de wezenlijke Noord-Nederlandsche regterlijke magt, die de beroemde spreuk van den eersten president Séguier, *la cour rend des arrêts et non des services*, geheel waarmaakt heeft genomen en ik twijfel er niet aan, of zij zal altoos daaraangetrouw blijven.

Ik heb de eer, enz. *Een gewezen advocaat.*

Aan den 5 december 1832. *M. N.*

JURISPRUDENTIE.

To be or not to be, is the question,
(Zijn of niet zijn, dat is de vraag.)
SHAKSPEAR.

Is een mobiel verklaard schutter, alhoewel niet uitgetreden, soldaat of niet? Bij dispositie van Z. Excell. den heer opperbevelhebber, luitenant generaal *Vermaien*, werd de schutter *van W...*, als beklaagd van eenen agent van politie in zijne functie geinjurieerd te hebben, naar den burgerlijken correctioneelen regter te 's Bosch gerenvoijeerd; de correctionele kamer verklaarde zich *incompetent*, op grond, dat de schutter *van W...* tot de mobile schutterij te 's Bosch behoorde en hem dienaangaande artikelen waren voorgelezen. — Daarop werd appel aangeteekend van wege het office, op grond, dat een schutter, als soldaat moest beschouwd worden, en niet de krijgsmagt te lande gelijk gesteld, wanneer hij uitgetrokken was; doch wij vernemen, dat de regthank van appel regt deende in het laatste ressort te Middelburg; het vonnis van *incompetent* verklaring van die te 's Bosch, heeft geconfirmeerd en bekrachtigd.

Tout pouvoir a des bornes!

S. H. maakte zich schuldig te Heusden, aan het toebrengen van stooten aan eenn officier in functie; in evolge dispositie van Z. Excell. den heer opperbevelhebber, luitenant generaal *Vermaien*, wordt hij voor den krijgsraad te 's Bosch getrokken, wiens *competentie* hij afwees, waarop de krijgsraad zich *incompetent* verklaarde. Op het appel heeft het hoog militair gerigtshof het vonnis geconfirmeerd en *S. H.* is daarna door de correctionele kamer der regtbank te 's Bosch, wegens voormelde fait te regt gesteld.

P. P.

BEKENDMAKING.

223 e. Een PROVISOR, van den Roomsch-Katholijken Godsdienst, van een zedelijk gedrag en voorzien van goede getuigschriften als zoodanig geplaatst willende zijn bij eene weduwe, welke van haren Provisor, door het uittrekken der Schutterij, is beroofd geworden; adresseere zich in persoon of met franco brieven zoo spoedig mogelijk bij de weduwe *N. J. RUTTEN*, te Tilburg.

's Hertogenbosch, bij de GEBROEDERS DALENBROEKEN, drukkers en uitgevers.